

Programsensers rapport 2019, Bachelorprogrammet i politisk økonomi

Jo Thori Lind
Februar 2020

I årets rapport ble jeg oppfordret til å ta for meg tre temaer:

- 1) Hvordan har revisjonen av avslutningsemnet ECON225 fungert?
- 2) Søkningen til programmet har gått kraftig ned. Samtidig har andelen som møter til studiestart gått opp. Hva kan forklare disse mønstrene?
- 3) Hva mener studentene er viktigste styrkene og svakhetene ved dagens program?

For å svare på disse spørsmålene har jeg fått tilsendt en god del materiale om det reviderte ECON225. Videre er diverse tall om søkning, antall studenter mv tilgjengelig fra DBH. Tall om tilfredshet er tilgjengelig fra Studiebarometeret.

For å komplettere disse kildene har jeg dessuten hatt samtaler med en del av studentene på programmet. Jeg fikk foreslått noen personer å ta kontakt med gjennom Fagutvalget. Disse representerer alle tre kullene og begge kjønn. Siden personene er foreslått av Fagutvalget er det selvsagt en viss frykt for at det kan være overrepresentasjon av personer om tar studiene seriøst og er mye til stedet på universitetet, mens jeg ikke like stor grad har fått kontakt med de som er mest utsatt for å falle fra. Jeg tror allikevel samtalene har gitt verdifulle innsikter.

Jeg vil ta for meg de tre problemstillingene fra det mest generelle til det mer spesifikke, altså i omvendt rekkefølge.

I. Styrker og svakheter ved programmet

Et av de sentrale spørsmålene jeg stilte studentene jeg snakket med var hva de så på som sterke og svake sider ved programmet. Mitt inntrykk var at samtlige hadde et positivt inntrykk av programmet og i sum var fornøyd med det. Den positive faktoren som ble trukket sterkest fram var programmets bredde. Dette kom til uttrykk på ulike måter. Noen snakket om det tverrfaglige, at programmet får fram flere perspektiver ved problemstillingen enn man vil få fram ved rene disiplinære programmer. De trekker også fram at problemstillingene som belyses er dagsaktuelle og bør være viktig kunnskap i flere typer yrker. Til tross for at de aller fleste trekker fram bredden som et klart positivt trekk må det også nevnes at flere mener at programmet til tross for å være tverrfaglig i navnet i realiteten er et samfunnsøkonomiprogram med et tillegg. Men dette kan også være en indikator på at studentene føler de får en faglig trygghet og tyngde som samfunnsøkonomer som klart er et positivt utfall.

Studentene er mindre samstemte når det kommer til negative sider ved studiet. En faktor flere tok opp var at studentene på programmet er en liten gruppe i kursene sammen med samfunnsøkonomi og administrasjon og organisasjonsvitenskap. Det gjør noen ganger at studentene på programmet opplever å bli oversett. Det kan for eksempel være temaer foreleser forventer at alle kan siden det har vært gjennomgått for studenter på de større løpene men ikke de som følger det mindre løpet i politisk økonomi. Så vidt jeg forstår bunner mye av dette i at en del forelesere ikke har tilstrekkelig kjennskap til den særegne oppbygningen av programmet så det ikke faller naturlig å ta hensyn til denne gruppa. Det blir også trukket fram at når det er kurs hvor politisk økonomi-studentene er alene fungerer dette fint.

Et litt relatert poeng som trekkes fram er tegn på svak kommunikasjon mellom lærerkreftene fra de to instituttene. Noen hadde ønsket at de i større grad hadde henvist til hverandres forelesninger og materiale. Dette er sannsynligvis et ganske utbredt ønske for studenter på tverrfaglige program, men en av ønskene det er vanskelig å oppfylle. Det er heller ikke opplagt at man bør oppfylle slike krav. En av tingene man skal lære på et tverrfaglig program er sette sammen stoff fra flere fag selv. Selv om dette selvsagt ikke alltid er enkelt kan det være mye god læring i å måtte jobbe med det.

Selv om programmet får ros for relevans er det også noen som nevner at pensum kunne vært mer oppdatert og at en del dagsaktuelle saker ikke blir berørt. På et program som dette bør det være en målsetning å i stor grad trekke på aktuelt stoff. Samtidig vil særlig pensum ha en viss treghet – noen må skrive det og det tar litt tid å få det inn på pensum. Men hvis forelesere kan trekke på aktuelt stoff utover pensum i stor grad vil det være positivt.

Det er også noen kommentarer på programmets struktur. I nåværende oppbygning er det mange kurs i samfunnsøkonomi det første året, mens kursene i administrasjon og organisasjon er konsentrert i andre år. Det blir trukket fram at det kunne vært mer effektivt å ha noe mer blanding, dvs. både økonomi- og administrasjonskurs i begge årene. Det ble også nevnt at når de kommer tilbake til økonomikurs i det tredje året var det tungt siden det var et år siden de hadde sett økonomi-stoff. En tolkning er at kunnskapen er ganske ferskvare etter bare et års undervisning så den forsvinner fort fra bevisstheten.

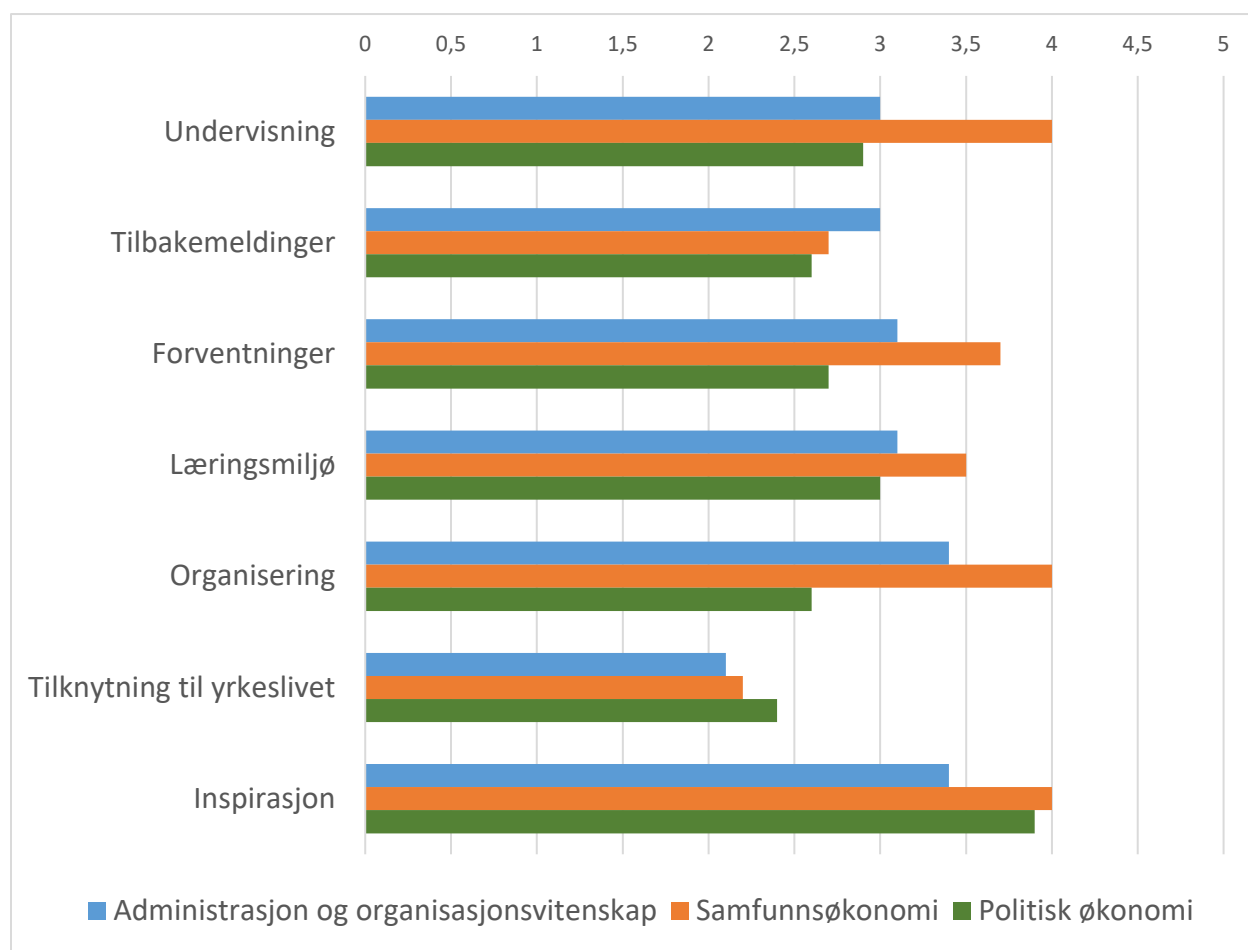
Noen av studentene tok også opp at kombinasjonen samfunnsøkonomi og administrasjonsvitenskap ikke var den mest spennende kombinasjonen. Alle jeg snakket med var fornøyd med samfunnsøkonomi, men enkelte hadde sett at det var samarbeid med andre fag. Særlig sammenliknende politikk er attraktivt, men juss og psykologi ble også trukket fram.

Mer teknisk ble det også nevnt at en litt rigid struktur på timeplanen gjorde det vanskelig å sette sammen et optimalt studieløp for å forberede seg til masterstudier. Særlig ble det trukket fram at det var vanskelig å lagge opp et løp for å følge ECON243 - Videregående matematikk og optimering som er anbefalt for de som skal inn på masterprogrammet i samfunnsøkonomi.

En del av det samme bildet blir bekreftet hvis vi ser på data fra Studiebarometeret 2019. Hovedtallene er vist i Figur 1, mens Tabell 2 og Figur 5 i appendikset viser detaljerte svar. Her sammenlikner jeg respondentene på programmet i Politisk Økonomi med respondenter fra programmene i Administrasjon og organisasjonsvitenskap og Samfunnsøkonomi siden disse gir et relevant sammenlikningsgrunnlag. Merk at antallet respondenter fra Politisk økonomi er såpass lavt at man ikke bør trekke alt for sterke konklusjoner fra tallene. Fra Figur 1 ser vi at de tre programmene får forholdsvis like tilbakemeldinger, men Politisk økonomi gjør det dårligst av de tre. Særlig gir studentene dårlig tilbakemelding på

organiseringen av programmet. Særlig er studentene kritiske til tilgang på og kvalitet av informasjon om studieprogrammet.

Samfunnsøkonomi skårer godt på tilfredshet med undervisning og forventninger fra underviserne. Dessverre ser ikke dette ut til å forplante seg til programmet i Politisk økonomi, som her i stor grad følger nivået på Administrasjon og organisasjonsvitenskap, også når vi ser på de enkelte delspørsmålene. På den positive siden er programmet det av de tre som skårer best på tilknytning til arbeidslivet, som resonnerer godt med at flere av studentene jeg snakket med syntes programmet hadde god relevans. Innen temaet læringsmiljø, hvor programmet i sum gjør det middels, kan man i de detaljerte tallene se at studentene er svært fornøyde med det sosiale miljøet og det faglige miljøet blant studentene, men er mer kritiske til infrastruktur som lokaler, undervisningsutstyr og bibliotekstjenester.

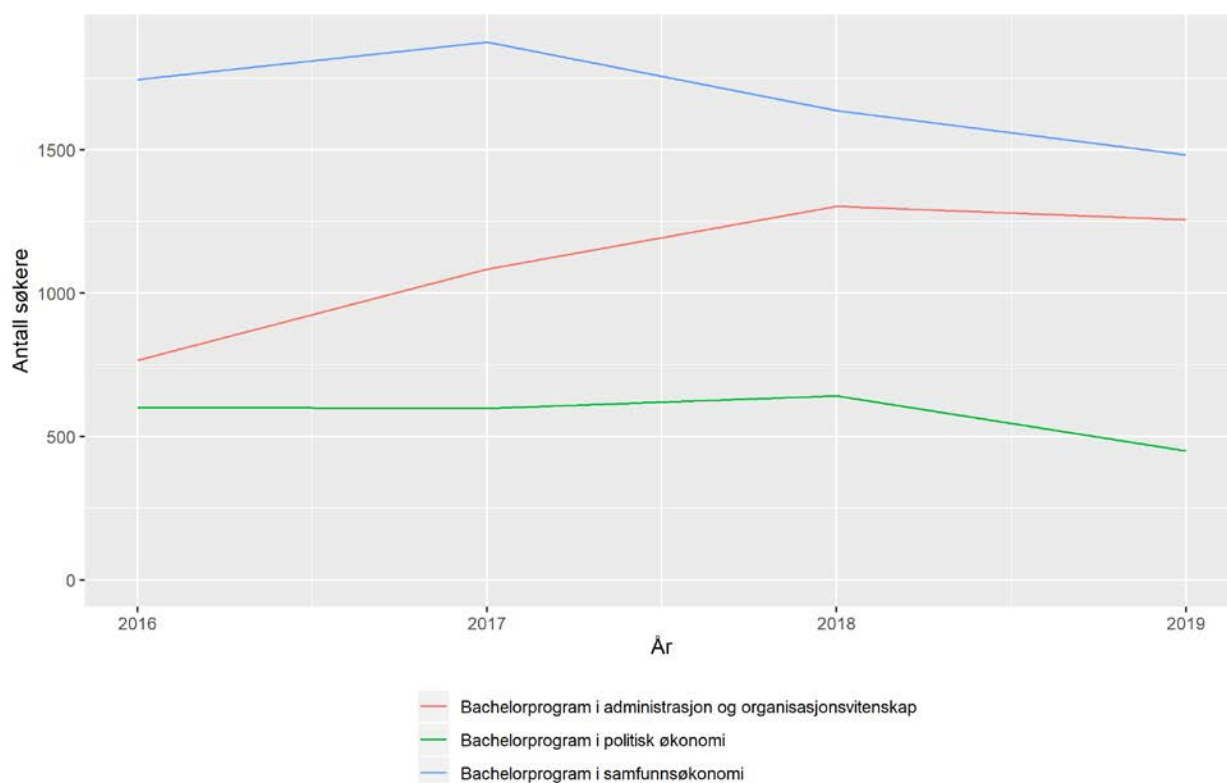

Figur 1. Resultater fra Studiebarometeret 2019

Sammenlikning av besvarelser over tid blir spekulativt siden det er så få respondenter på programmet i politisk økonomi. I 2018 finnes det ikke tall, men det er noen sammenliknbare tall for 2017. Generelt ligger resultatene ganske likt i de to periodene. Det ene feltet hvor det er litt utvikling er i retning av en mer kritisk holdning til organiseringen av programmet hvor det er et ganske klart fall. Dette kan bero både på en forverring av situasjonen og økt oppmerksomhet om dette fra studentenes side.

2. Rekruttering til programmet

For å analysere rekruttering er det nyttig å se litt på tall fra DBH vedrørende søkning til programmet. Se Tabell 3 i appendikset for detaljerte tall. I Figur 2 er totalt antall søkere til programmet de fire siste årene vist. For å ha noe å sammenlikne tallene med har jeg også tatt med tilsvarende tall for bachelorprogrammene i Administrasjon og organisasjonsvitenskap og Samfunnsøkonomi. Begge de to disiplinære programmene har hatt større absolutte tall. Mens søkningen til Administrasjon og organisasjonsvitenskap har hatt litt økende tendens over tid har søkningen til Samfunnsøkonomi gått litt ned. Lenge lå søkningen til programmet i Politisk økonomi rimelig konstant på rundt 600 søkere. Men i 2019 er det et forholdsvis markant dropp til 450 søkere. Dette hoppet er såpass stort at det neppe kan skyldes tilfeldige fluktuasjoner i studentmassen.¹

Figur 2. Søkere til programmene

Et annet relevant spørsmål er selvsagt hva slags søkere programmet får. En indikator kan vi få ved å se på karakterkravet for inntak. Tabell 1 nedenfor viser poenggrensen for førsteopptaket for bachelorprogrammet i politisk økonomi og de to sammenlikningsprogrammene. Her ser vi at kravet for opptak har gått ganske kraftig opp i 2019. Dette kan bety at selv om antall søkere har gått ned har kvaliteten på søkerne, målt gjennom videregående karakterer, gått opp. En mulig tolkning av dette er at en del av fallet i søkere er at mindre kvalifiserte søkere i mindre grad søker seg til programmet. Hvis

¹ Ser vi på andelen av søkere til samfunnsvitenskap som går til programmet i politisk økonomi har proporsjonen gått ned fra $1843/37804=4,9\%$ i perioden 2016-18 til $450/14152=3,2\%$ i 2019. En formell test kan forkaste at proporsjonen er uendret med svært høy grad av signifikans ($p < 10^{-15}$).

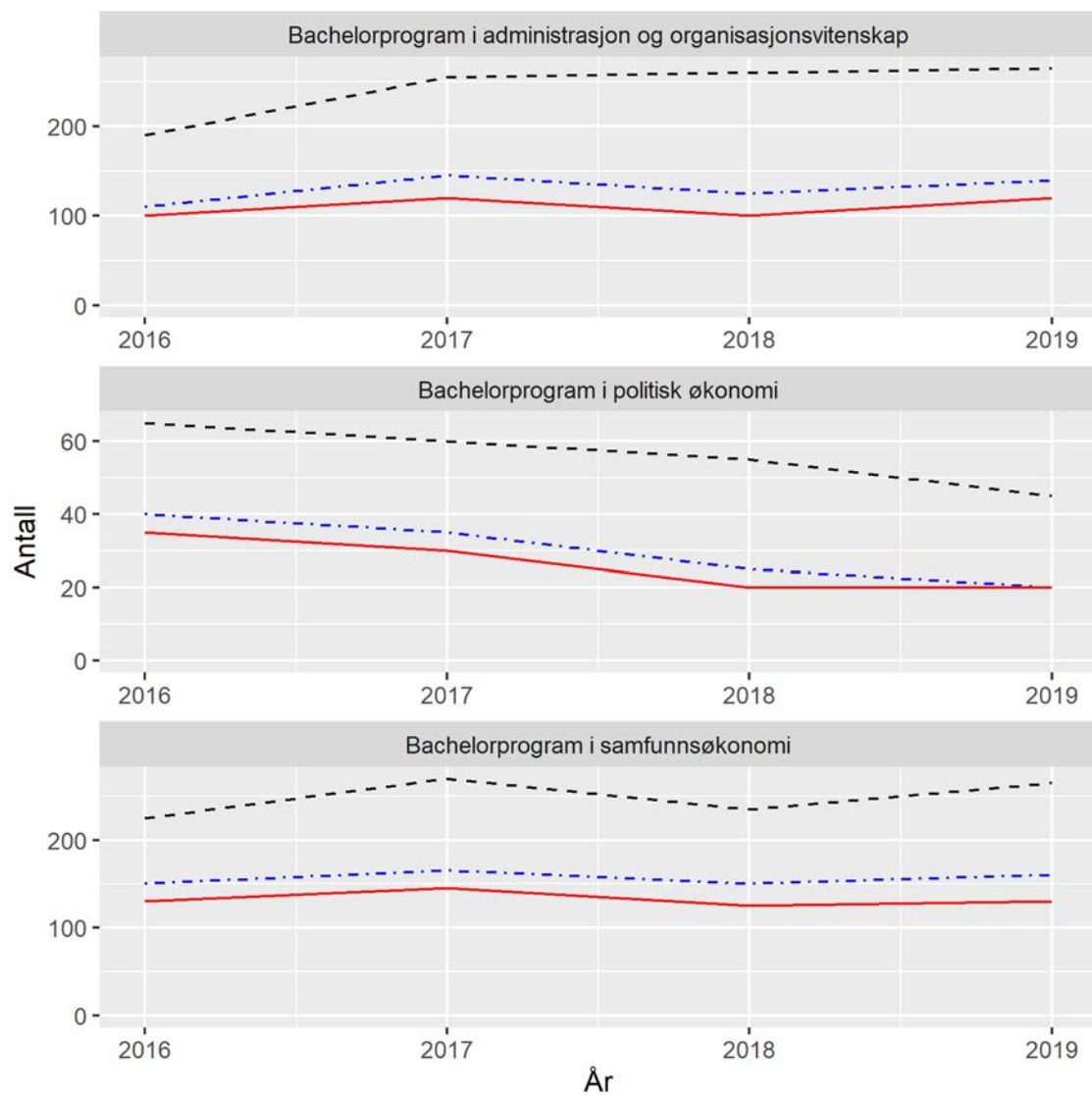
dette stemmer er fallet langt mindre dramatisk enn man i utgangspunktet kunne frykte. Det må riktig nok også legges til at opptaksrammen på programmet ser ut til å ha blitt redusert noe (jfr. Figur 3). Dette vil også trekke i retning av å øke inntakskravene. Men det virker usannsynlig at effekten skal være såpass stor som den vi ser her.

Tabell 1. Karaktergrense for inntak til de tre programmene

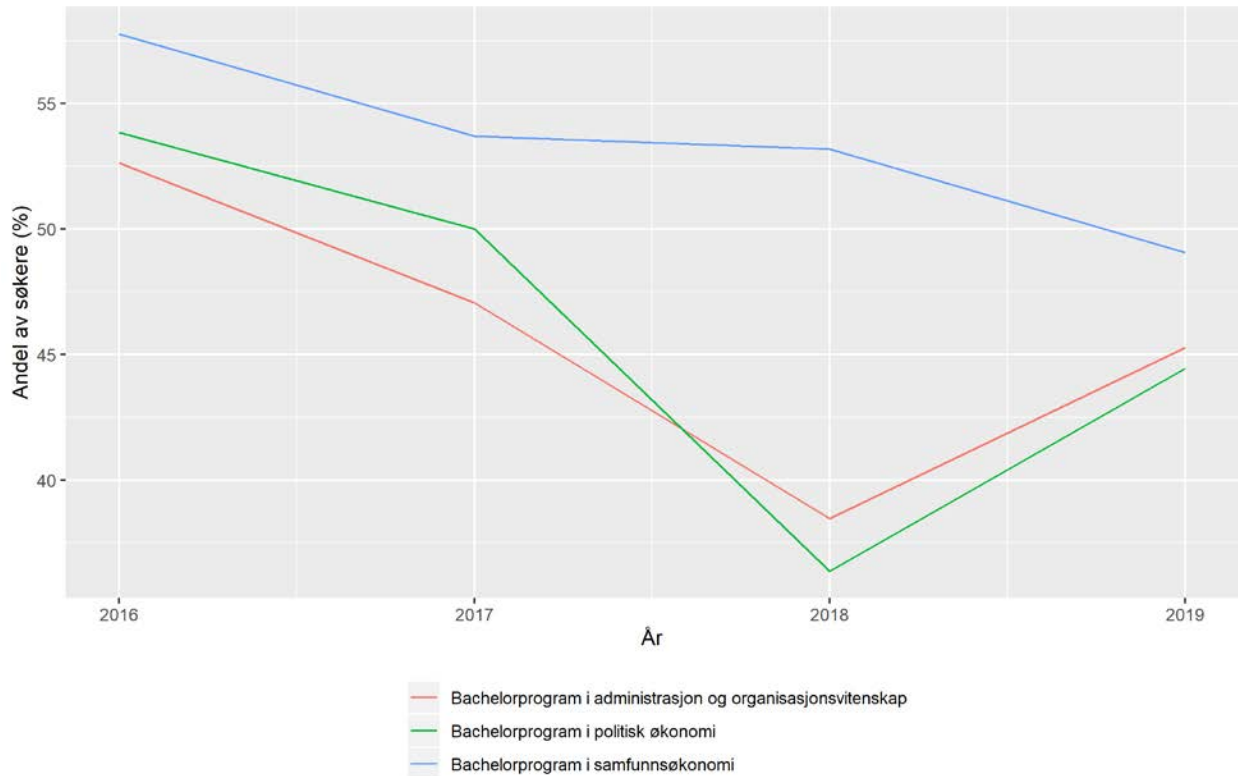
Studieprogramnavn	2016	2017	2018	2019
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	40,45	39,49	38,64	38,28
Bachelorprogram i politisk økonomi	40,73	40,84	41,26	43,57
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	41,17	40,7	42,05	42,65

En mulig årsak til både nedgangen i søkertall og økningen i karakterene er et nytt krav om MATTE4, det vil si enten en karakter på minst 4 i førsteklasse matematikk eller noe fordypning (S1, S2, R1 eller R2). Dette kravet kan være vanskelig å oppnå for enkelte søkere som vurderer programmet i politisk økonomi. En av studentene jeg snakket med under arbeidet som kom inn før dette kravet ble innført nevnte at programmet var en måte å komme seg inn på samfunnsøkonomi for de som ikke oppfylte kravet om bakgrunn i matte. Det er derfor nærliggende å tro at en del studenter som tidligere ville ha søkt seg til programmet ikke lenger er kvalifisert til å søke.

Figur 3 viser hvor mange personer som fikk tilbud, takket ja og faktisk møtte til studiestart. Programmet i politisk økonomi har hatt noen nedgang i antall tilbudte plaser og et fall i antall som takker ja som er ganske proporsjonalt. Men mens en del som takket ja ikke møtte til studiestart tidligere har denne differansen gått ned til null ved opptaket 2019. Figur 4 viser andelen av de som taker ja om møtet til studiestart. Siden denne forskjellen har hatt et såpass konsistent fall fra år til år fram til 2018 er det mye som tyder på at noe må ha endret seg. Som nevnt over er en mulig forklaring nye opptakskrav og bedre karakterer på studentene som kom inn.

Figur 3. Personer om fikk tilbud (stiplet sort), som takket ja (blandet blå) og som møtte til studiestart (rød)

Figur 4. Prosentandel av søkerne med tilbud som møtte til studiestart

3. Emnet ECON225

Programmet i politisk økonomi har to emner spesielt satt sammen for programmet, innføringsemnet POLECON100 og avslutningsemnet POLECON250. Videre skal de følge kurset ECON225 Politisk økonomi – økonomiske perspektiver i 6. semester. Selv om dette er klassifisert som et samfunnsøkonomi-emne er det klart at dette dekker mye av stoffet man forventer at kandidater i politisk økonomi skal beherske. Jeg er blitt bedt om å se spesielt på dette emnet. I arbeidet har jeg sett på pensum og forelesningsplan fra 2016, 2019 og 2020.

Kurset baserer seg på Helland og Sørensen's lærebok. For et bachelorkurs er dette et godt valg. Boka er lite teknisk og dekker mange relevante felt. To svakheter ved boka er at den er forholdsvis gammel og begynner å bli utdatert og at den ikke er spesielt god på empiri. Problemet med en litt gammel bok er det lite å gjøre med. Det er så vidt jeg vet den eneste boka på norsk på feltet. I den internasjonale fagboklitteraturen kunne bøker som Person og Tabellinis «Political economics» eller Mullers «Public Choice» vært relevante. Men særlig den første er for krevende for et bachelorkurs, og begge bøkene er minst like utdaterte. Jeg tror derfor valget av bok er godt.

For å styrke pensum er det lagt til en ganske lang rekke med artikler. De fleste av disse er nye og oppdaterte og gir et godt bilde av en del utvikling på feltet siden HS sin lærebok ble skrevet. De legger også mer vekt på varianter av empiriske tilnærminger enn læreboka.

Sammenlikner vi kurset i 2016 og i år, hvor en del av boka er tatt ut og/eller tonet ned og mer vekt er lagt på artikkelstoff, vil jeg si at kurset er klart forbedret. Noen temaer er fjernet, særlig mot politisk makroøkonomi. Dette kan det sikkert være delte meninger om, men jeg tror det tar kurset nærmere forskningsfronten og kan hjelpe å integrere det bedre i bachelorprogrammet i politisk økonomi hvor det så vidt jeg forstår ikke er stor vekt på makroøkonomi ellers.

Hadde studentene hatt en innføring i økonometri før de tok kurset kunne det vært lagt til noen mer formelle empiriske studier. Men særlig siden kurset skal passe inn i bachelorgraden i politisk økonomi hvor det vil vær krevende å få inn et økonometrikurs før 6. semester, vil i praksis dette ikke være mulig å gjennomføre.

4. anbefalinger

Så vidt jeg forstår er det sannsynlig at bachelorprogrammet i politisk økonomi som det er i dag vil bli nedlagt når dagens søkere er ferdige. Det er derfor ikke veldig fruktbart å diskutere rekruttering til dagens variant av programmet eller hvordan dagens program i sin helhet kan endres. Jeg vil derfor fokusere anbefalinger i to retninger, i) hvordan forbedre programmet så de studentene som allerede er på det får et best mulig studieutbytte og færrest mulig faller fra og ii) hvordan eventuelle tilsvarende tverrfaglige programmer kan legges opp i framtiden for å ha høyest mulig sannsynlighet for å bli suksessfulle.

Fra mine samtaler med dagens studenter var det er klar entusiasme for programmet. Studentene synes tematikken er relevant og liker den tverrfaglige tilnærmingen for å få en bredere basis. Den moderate størrelsen på programmet er også sannsynligvis en kilde til godt samhold som kan forklare at mange opplever at det er godt sosialt miljø på programmet. Dette tilsier at det bør kunne være rom for denne typen programmer, og at det absolutt bør være rom for å forsøke å utvikle etterkommere hvis dagens program skulle bli nedlagt.

Tverrfaglige programmer er ikke enkle. Det blir lett så studentene føler at programmet spriker og forelesere fra ulike retninger ikke kjenner til hverandres stoff. Det er også en fare for at studentene ikke blir tatt helt seriøst. De tar noen emner i hvert fag men går ikke i dybden og blir derfor ikke like gode som de som spesialiserer seg. Dette gjør jobben med å holde slike programmer sammen krevende. Også på programmet i politisk økonomi tyder det på at en del studenter følte på disse problemstillingene. Det er litt kritikk på forelesere på enkelte fag som overser dem og mange opplever at det er vanskelig å orientere seg.

Det er ikke mulig å komme med enkle løsninger på dette. God kommunikasjon med studentene er et mulig virkemiddel. God kommunikasjon mellom forelesere, særlig på tvers av institutter er også et mulig virkemiddel. Hvis alle involverte lærere kjenner programmet og dets styrker og svakheter kan det være lettere å forholde seg til studentene på en god måte. Det er nok i alle fall nødvendig å ha ildsjeler på alle involverte institutt som kan gjøre en innsats for å sørge for at sine kolleger har en god tilnærming til programmet og dets studenter.

En problemstilling for eventuelle framtidige programmer med en betydelig del samfunnsøkonomi er spørsmål om forkunnskapskrav i matematikk. Brukbare mattekunnskaper er for de aller fleste vesentlig for å føle seg komfortabel med samfunnsøkonomien formalistiske språk. Samtidig finnes det en del

potensielle studenter som har gjort det dårlig i matte fordi de aldri så noe behov for å lære seg det, og det er flere søte historier om de som har snudd helt rundt og skjønt at matte var nyttig når det kom til stykket. Jeg tror denne gruppa er liten i forhold til antall studenter som vil komme til å slite med matematikkdelen av samfunnsøkonomien hvis de har for dårlig bakgrunn, så jeg tror det er godt grunnlag for å opprettholde dagens krav. Mye tyder også på at det primært har redusert søkertallene og ikke tallet på møtte studenter eller kvaliteten på de som blir tatt opp.

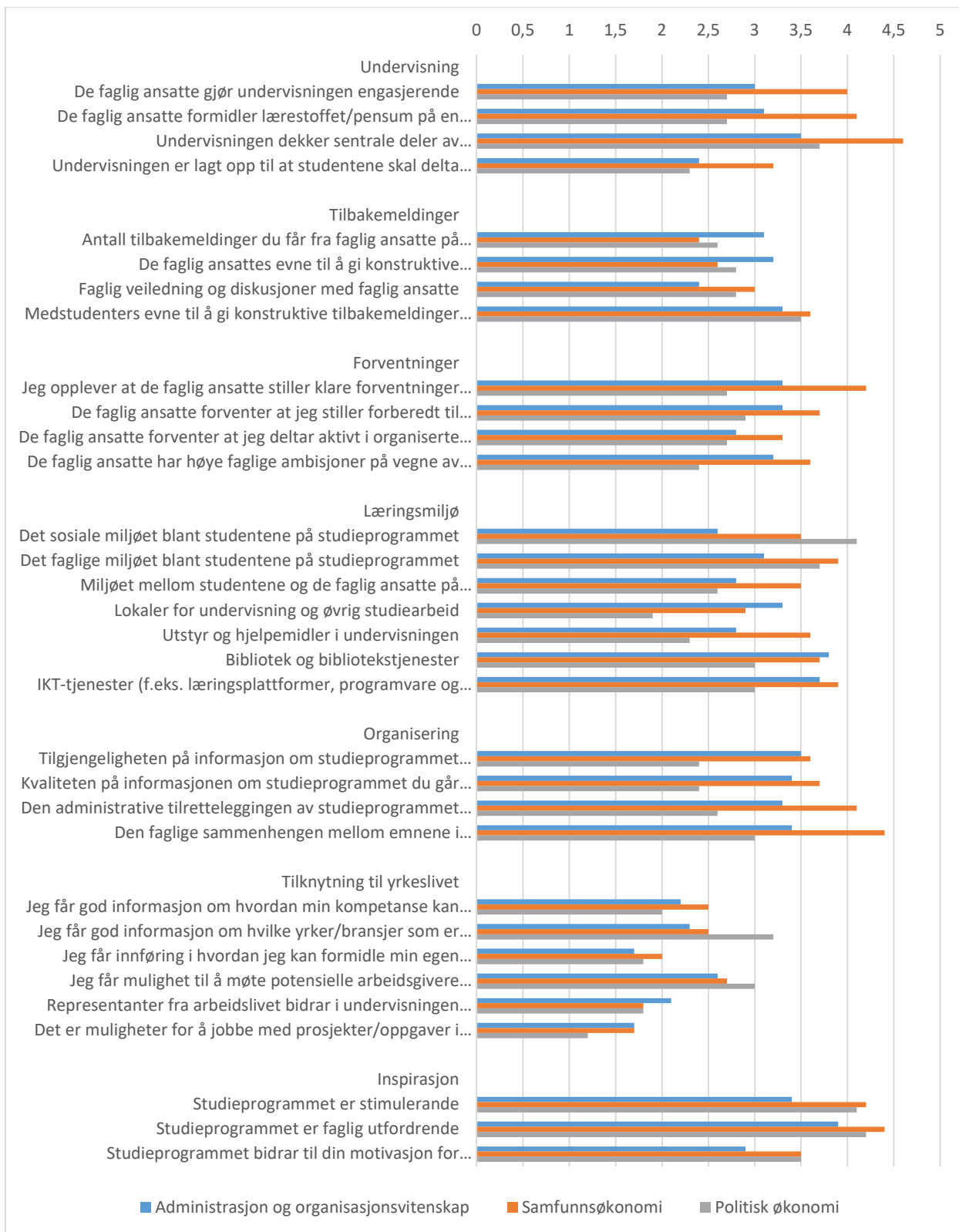
Kurset 225 har blitt forbedret en del fra fjorårets variant og betraktelig siden 2016-utgaven. Fra mitt ståsted ser dette ut som et god sammensatt kurs hvor jeg ikke har noen klare forslag til forbedring.

Appendiks Detaljert tallmateriale

Tabell 2. Detaljerte resultater fra Studiebarometeret

	Administrasjon og organisasjonsvitenskap	Samfunnsøkonomi	Politisk økonomi
Undervisning	3.0	4.0	2.9
De faglig ansatte gjør undervisningen engasjerende	3.0	4.0	2.7
De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte	3.1	4.1	2.7
Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt	3.5	4.6	3.7
Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt	2.4	3.2	2.3
Tilbakemeldinger	3.0	2.7	2.6
Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt	3.1	2.4	2.6
De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3.2	2.6	2.8
Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte	2.4	3.0	2.8
Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3.3	3.6	3.5
Forventninger	3.1	3.7	2.7
Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student	3.3	4.2	2.7
De faglig ansatte forventer at jeg stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter	3.3	3.7	2.9
De faglig ansatte forventer at jeg deltar aktivt i organiserte læringsaktiviteter	2.8	3.3	2.7
De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student	3.2	3.6	2.4
Læringsmiljø	3.1	3.5	3.0
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	2.6	3.5	4.1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3.1	3.9	3.7
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet	2.8	3.5	2.6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3.3	2.9	1.9

Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	2.8	3.6	2.3
Bibliotek og bibliotekstjenester	3.8	3.7	3.0
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang)	3.7	3.9	3.0
Organisering	3.4	4.0	2.6
Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet du går på	3.5	3.6	2.4
Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet du går på	3.4	3.7	2.4
Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan, etc.)	3.3	4.1	2.6
Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet	3.4	4.4	3.0
Tilknytning til yrkeslivet	2.1	2.2	2.4
Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet	2.2	2.5	2.0
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	2.3	2.5	3.2
Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere	1.7	2.0	1.8
Jeg får mulighet til å møte potensielle arbeidsgivere gjennom karrieredager, bedriftsbesøk, praksis, etc.	2.6	2.7	3.0
Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)	2.1	1.8	1.8
Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet	1.7	1.7	1.2
Inspirasjon	3.4	4.0	3.9
Studieprogrammet er stimulerende	3.4	4.2	4.1
Studieprogrammet er faglig utfordrende	3.9	4.4	4.2
Studieprogrammet bidrar til din motivasjon for studieinnsats	2.9	3.5	3.5

Figur 5. Detaljerte resultater fra Studiebarometeret

Tabell 3. Søkerer til programmene i samfunnsfag, UiB

Studieprogramnavn	2016				2017				2018				2019			
	Søkere	Tilbud	Akseptert	Møtt	Søkere	Tilbud	Akseptert	Møtt	Søkere	Tilbud	Akseptert	Møtt	Søkere	Tilbud	Akseptert	Møtt
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	767	190	110	100	1084	255	145	120	1304	260	125	100	1257	265	140	120
Bachelorprogram i europastudier	296	40	20	15	384	50	35	30	398	65	40	35	430	80	40	40
Bachelorprogram i film- og TV-produksjon	880	65	30	25												
Bachelorprogram i geografi	300	65	40	35	365	55	35	30	400	80	45	40	442	90	65	55
Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	389	40	30	30	491	50	35	30	621	50	30	25	624	50	30	25
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	838	165	120	110	809	165	125	115	1092	215	155	135	1111	220	165	150
Bachelorprogram i journalistikk					1129	55	30	25	1067	60	30	25	1207	60	30	25
Bachelorprogram i journalistikk	1133	60	25	25												
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	556	60	30	30	646	75	55	50	795	60	35	30	828	65	40	40
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign					596	60	40	35	606	65	40	35	652	65	45	40
Bachelorprogram i medier og kommunikasjon													922	130	70	60
Bachelorprogram i medievitenskap	485	100	65	60	528	95	65	60	625	120	70	60				
Bachelorprogram i nye medier	386	60	40	35												
Bachelorprogram i politisk økonomi	602	65	40	35	599	60	35	30	642	55	25	20	450	45	20	20
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	1746	225	150	130	1877	270	165	145	1637	235	150	125	1482	265	160	130

Bachelorprogram i sammenliknende politikk	941	260	185	175	903	265	210	195	970	270	185	165	992	300	220	195
Bachelorprogram i sosialantropologi	990	195	120	100	908	190	115	100	1071	230	130	110	1159	240	135	120
Bachelorprogram i sosiologi	1321	250	155	145	1257	250	160	140	1581	265	165	150	1698	275	165	150
Bachelorprogram i TV-produksjon					907	55	30	30	883	55	30	25	898	55	35	35
Sum	11630	1840	1160	1040	12483	1950	1280	1135	13692	2070	1255	1080	14152	2200	1360	1205

Kilde:

https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=134&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=3&formel=309!8!303!8!306!8!307&hier=studkode!9!instkode!9!progkode&sti=Samfunnsvitenskap!9!Universitetet%20i%20Bergen&param=arstall%3D2019!8!2018!8!2017!8!2016!9!dep_id%3D1!9!nivakode%3DB3!8!B4!9!studkode%3DSAMVIT!9!instkode%3D1120

PROGRAMSENSOR-RAPPORT FOR 2018

Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Mai 2019

Karl R. Pedersen

Institutt for samfunnsøkonomi, Norges Handelshøyskole

Programsensor

PROGRAMSENSOR-RAPPORT 2018 – INSTITUTT FOR ØKONOMI, UIB

INNLEDNING

Instituttledelsen, ved styrer Kjell Vaage og undervisningsleder Frode Meland, ville at denne rapporten skulle ha førsteårsstudentene i samfunnsøkonomi – deres bakgrunn, holdninger og fremtidsplaner – som hovedfokus. Bakgrunnen er at en betydelig del av studentene som begynner på samfunnsøkonomi (Årsstudiet, Bachelorstudiet eller Profesjonsstudiet), avslutter studiet uten å fullføre noen grad i samfunnsøkonomi ved UiB. Årsstudentene nøyer seg med det ene året, og frafallet blant bachelorstudentene og profesjonsstudentene er betydelig, spesielt etter ett års studium.

Rapporten er to-delt. Første (og viktigste) del er en analyse av en spørreundersøkelse blant de som begynte høsten 2017, gjennomført vinteren/våren 2018. Andre del er (summeriske) referater av diskusjoner i åpne møter med studenter som begynte høsten 2018 (og noen andre), gjennomført vinteren/våren 2019. Det er altså primært studenter tidlig i sitt andre semester med samfunnsøkonomi som er under lupen i begge delene. Dette er sannsynligvis et kritisk tidspunkt, hvor fundamentet for beslutninger om fremtidige studier legges – og dermed forklaringen på det store frafallet etter ett års studium kan finnes.

Med utgangspunkt i den nettopp publiserte UiB-rapporten «Resultater innen utdanningsfeltet ved det samfunnsvitenskapelige fakultet», har vi en del informasjon om de aktuelle kullene. Følgende to tabeller viser antall og inntakskvalitet for de to kullene.

2017-kullet

	Års	Bachelor	Profesjon
Opptak	34	141	28
Registrert	34	119	30
1. gangs vitnemål	43,4	43,2	44,3
Ordinær kvote	55,0	47,2	48,2

2018-kullet

	Års	Bachelor	Profesjon
Opptak	44	118	36
Registrert	43	117	38
1. gangs vitnemål	46,8	43,4	42,4
Ordinær kvote	54,1	47,3	45,9

Vi ser at opptaksgrensen til Årsstudiet var høyere enn til de to andre studiene på begge kull (spesielt ordinær kvote), og der var også forskjellene mellom 1. gangs vitnemål og ordinær kvote klart høyest. Opptaksgrensene til Profesjonsstudiet synes å ha falt betydelig fra 2017 til 2018; mens den var høyere enn til Bachelorstudiet i 2017, var den lavere i 2018. Dette skyldes i hovedsak 1 student, tatt inn på tredjeopptak.

Til sammenligning var opptakskravene til Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon ved NHH i 2017 52,6 for 1. gangs vitnemål og 56,0 for ordinær kvote. De tilsvarende tallene for 2018 var 52,7 og 56,5.

DEL I**ANALYSE AV SPØRREUNDERSØKELSE OG KOMMENTARER TIL SPØRRESKJEMA**

Spørreundersøkelsen ble gjennomført vinteren/våren 2018 for studenter i Årsstudiet (ett kull), Bachelorstudiet (3 kull) og Profesjonsstudiet (5 kull). Masterstudentene var ikke med i undersøkelsen. I denne rapporten fokuseres det som sagt på førsteårsstudenter i alle studiene, det vil si studenter som påbegynte sine studier i samfunnsøkonomi ved UiB høsten 2017.

Selve spørreskjemaet følger som vedlegg.

Antall respondenter og svarprosent er følgende (basert på spørsmål 4 og 5 i undersøkelsen – se nedenfor):

	Års	Bachelor	Profesjon
Antall respondenter totalt	12	82	31
Antall respondenter i 2. semester	12 (svarprosent 55)	47 (svarprosent 48)	8 (svarprosent 35)

Siden svarprosenten er begrenset, er det vanskelig å si hvor representativ undersøkelsen er. Muligens er det slik at svarprosenten er lavest blant de som finner seg dårligst til rette – se kommentarer til spørsmål 8(ii) nedenfor.

Spørreskjemaet er utformet slik at alle studenter, uansett fag og semester skal besvare de samme spørsmålene. Kanskje det ville fungert bedre om en lagde et skjema for hvert studium, muligens også for hvert årskull eller semester. I så fall kunne spørsmålene vært mer spesifikke og målrettede.

---

1. Bakgrunnsinformasjon**Spm 1: Kjønn**

Når det gjelder førsteårsstudentene, synes det som om det er en stor kvinneovervekt i Årsstudiet (67%) og Profesjonsstudiet (75%), mens kvinnene er i mindretall i Bachelorstudiet (34%). Sammenligninger med andre kull, tyder på at disse forskjellene skyldes tilfeldigheter i kullet og/eller utvalget av respondenter.

Spm 2: Alder

Her synes hovedresultatet å være at årsstudentene er eldre enn de andre. Mens bare 25 prosent av dem er under 21 år, rapporterer om lag 40 prosent av bachelor- og profesjonsstudentene at de er det.

Hvis svarene her skal kunne tolkes og brukes til noe, f.eks. til å si om studentene kommer direkte fra videregående eller ikke, burde spørsmålet vært formulert annerledes., f.eks. Hvor gammel er du/blir du i 2018 eller Hvor gammel var du det året du begynte på studiet.

Spm 3: Bosted

Her dominerer som ventet Vestlandet (Hordaland og Rogaland) med nærmere 42 prosent og det sentrale Østlandet (Oslo og Akershus) med 32 prosent.

Spørsmål 4 og spørsmål 5 er nøkkelspørsmål som kan brukes til å filtrere svarene på de andre spørsmålene på studium og semester.

Spm 4: Hvilket studium går du på?

Spm 5: I hvilket semester er du nå?

Spm 6: Hva er din gjennomsnittskarakter (uten tilleggspoeng) fra videregående skole?

	Års	Bachelor	Profesjon
<4	0	2,1	1,1
4-4,4	0	34,0	33,0
4,5-4,9	50	48,8	46,2
5-5,4	50	14,9	17,6
5,4-6	0	2,1	2,2

Vi ser at årsstudentene har de høyeste karakterene i gjennomsnitt. Det er verdt å merke seg siden at opptakskravene ved NHH i 2017 svarer til en gjennomsnittskarakter på 5,26, så er det svært få av disse førsteårsstudentene som ville kommet inn på NHH direkte fra videregående dersom de hadde søkt.

Spm 7(i): Hva er det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

	Års	Bachelor	Profesjon
R2	25	19,2	50
R1	26,7	8,5	12,5
S2	33,3	38,3	37,5
S1	16,7	4,3	0
2T	0	0	0
2P	8,3	27,7	0
Annet	0	2,1	0

Vi ser at en betydelig andel av årsstudentene og bachelorstudentene har dårligere matematikkbakgrunn enn profesjonsstudentene, hvor det er satt minstekrav.

Spm 7(ii): Hvilken karakter oppnådde du i dette matematikkfaget?

Her oppnådde 50 prosent av profesjonsstudentene karakteren 5 eller 6, mens bare 36,2 prosent av bachelorstudentene gjorde det. Blant årsstudentene var andelen 66,7 (men ingen av dem fikk 6).

Så det store bildet er at profesjonsstudentene har mer avanserte matematikkurs fra videregående og at de også har bedre karakterer enn bachelorstudentene.

2. Forrige semester

Spm 8(i): Antall eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester?

	Års	Bachelor	Profesjon
--	-----	----------	-----------

1			75
2	8,3	15,2	12,5
3	91,7	80,4	12,5
4 eller flere		4,4	

Vi ser at de aller fleste følger studieplanen, 3 eksamener i samfunnsøkonomi første semester for års- og bachelorstudenter og en eksamen for profesjonsstudentene.

Spm 8(ii): Karakter på eksamener i samfunnsøkonomiske fag avlagt forrige semester?

Det er svært høy andel A og B: 40 prosent blant årsstudentene, 32,6 blant bachelorstudentene og hele 45,5 blant profesjonsstudentene. Offisielle tall viser at de riktige tallene er knappe 24 prosent blant årsstudentene, litt under 17 for bachelorstudentene og litt under 35 for profesjonsstudentene. Dette synes å bekrefte mistanken om at de svakeste er overrepresentert blant de som ikke har svart på spørreundersøkelsen.

Karakterfordelingen som kommer ut av undersøkelsen er uansett unøyaktig, i og med at respondentene bare kan krysse av en gang for hver karakter. Det betyr at en student som har avlagt tre eksamener og fått A på alle tre, bare kan krysse av en gang.

For øvrig bør *Ikke avlagt eksamen* ikke være en svarkategori her; det er karakterfordelingen på avlagte eksamener man ønsker informasjon om.

3. Forventninger

Spm 9: Hva var hovedgrunnen til at du valgte å studere samfunnsøkonomi?

Dette spørsmålet dreier seg om samfunnsøkonomi generelt, ikke nødvendigvis ved UiB. Oppfatter respondentene det slik?

Det er 8 underspørsmål her, om jobbmuligheter, interesser og selve studiet. Svarene spriker svært:

Blant årsstudentene er det delspørsmål 2 (*Ha noe å gjøre..*) som er største kategori, blant bachelorstudentene dominerer delspørsmål 1 (*Kvalifisere for jobb*), mens profesjonsstudentene krysser av for delspørsmål 8 (*Kom ikke inn andre steder*).

Svarkategoriene kunne kanskje forenkles noe:

Delspørsmål 4-7 er mye om interesser og kunne slås sammen.

Delspørsmål 3 burde vært: For å kvalifisere meg for annet studium.

Delspørsmål 8 fanges opp av det neste hovedspørsmålet, spørsmål 10.

Spm 10: Var samfunnsøkonomi ved UiB førsteprioritet da du søkte om opptak i samfunnsøkonomi?

Hvis alle studenter rangerte og søkte foretrukne studier uten tanke på opptaksmulighetene, ville svarene på dette spørsmålet være enkle å fortolke. Men hva om en student som vet at han ikke vil komme inn på NHH, setter Årsstudiet som første prioritet – med tanke på å øke mulighetene for å komme inn på NHH? I så fall betyr svaret noe annet.

Svarene er som følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
Ja	50	58,2	37,5
Nei	50	41,8	62,5

Det er muligens overraskende at vi finner den laveste JA-prosenten blant profesjonsstudentene.

Det er her verdt å merke seg at JA-prosenten øker med studietiden. For tredjeårsstudenter (6. semester) var JA-prosenten 75 for bachelorstudentene og 72,7 for profesjonsstudentene. Det er vel grunn til å tro at det er de som har studiet som førsteprioritet i utgangspunktet som fremdeles henger med etter 3 år (gitt første fortolkning av svarene).

Spm 11: I hvilken grad svarte studiet til forventningene du hadde forut for studievalget?

På en skala fra 1 til 10 er svarene som følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
1-3	25	2,1	12,5
4-6	33,3	34,6	37,5
7-10	41,7	53,1	50

Vi ser at 25 prosent av årsstudentene er svært negative (1-3). Bachelor- og profesjonsstudentene er klart mer positive og svarer relativt likt. Minst 50 prosent av dem er svært positive (7-10).

Utviklingen over tid er her forskjellig for bachelor- og profesjonsstudenter: Tredjeårsstudenter på Profesjonsstudiet ligger alle (100 prosent) på 7-10, mens bare 36,5 av bachelorstudentene gjør det.

4. Undervisningsopplegget

Spm 12: Hva ville etter din mening være gode tiltak for å forbedre innhold og undervisning i studiet i samfunnsøkonomi?

	Års	Bachelor	Profesjon
Flere seminarer	16,7	22,1	14,3
Flere obligatoriske øvinger/høyere krav	25	19,7	7,1
Grundigere tilbakemeldinger	15	15	35,7
Mentorordning	16,7	9,3	7,1

Her spriker svarene, men grundigere tilbakemelding på skriftlig arbeid og flere seminarer synes å være de mest populære tiltakene. I tillegg er flere øvinger/høyere krav høyt på ønskelisten blant års- og bachelorstudenter. Burde dette punktet kanskje vært delt i to? Det er forskjell på flere (repetitive) øvinger og høyere (faglige) krav.

Spm 13: Instituttet ønsker å styrke kullfølelsen og den faglige og sosiale tilhørigheten for studentene våre. De siste semestrene har vi satt dere opp på seminarer med de samme medstudentene på tvers av semester og fag (gjelder de tre første semestrene av studiet). Hva synes dere om dette tiltaket?

	Års	Bachelor	Profesjon
--	-----	----------	-----------

Fungerer godt	75	42,6	50
Ville fungert om ikke studentene selv velger å bytte gruppe	8,3	19,2	25
Ikke berørt	16,7	31,9	25

Dette tiltaket ser ut til å ha fungert godt, men det er noe ulik oppfatning av problemet knyttet til at noen velger å bytte gruppe.

Hvorfor krysser mange førsteårsstudenter av for *Ikke berørt*? Det er jo nettopp dem ordningen er laget for.

Spm 14: Har du andre forslag til å bedre kullfølelsen og tilhørigheten?

Gis meningsfulle svar?

Spm 15: Hvilken organisering av seminarundervisningen ville du valgt?

Her krysser 90 prosent av for *Annet*, men hva er det?

5. Tid brukt i studiet

Spm 16: Hvor mange timer bruker du/brukte du ukentlig på forelesninger, seminarer, egenorganisert gruppearbeid, egenstudier, lønnet arbeid, frivillig arbeid?

Hvis vi ser på egenstudier, er fordelingen blant førsteårsstudentene fom følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
0	0	0	0
1-5	9,1	26,6	37,5
6-10	54,6	40	25
11-15	9,1	22,2	25
16-20	27,3	8,9	12,5
>20	0	2,2	0

De fleste ser ut til å bruke mellom 6 og 15 timer på egenstudier.

Når det gjelder egenstudier, har nesten alle svart. Men for andre kategorier er antall svar lavere, spesielt for kategorien lønnet arbeid, hvor ingen har krysset av for 0 timer. Fortolkningen må være at de som ikke har jobbet, har sett på kategorien som irrelevant og derfor ikke brydd seg om å svare. Følgelig er det vanskelig å gi svarene meningsfylte fortolkninger.

Forøvrig burde det kanskje vært presisert at spørsmålet gjelder tidsbruk i semesteret (mens forelesningene går).

6. Valg av studium og videre planer

Spm 17: Ønsker du å fullføre bachelorgrad i samfunnsøkonomi ved UiB? (For profesjonsstudenter: Ønsker du å fullføre ditt studium?)

	Års	Bachelor	Profesjon
Ja	8,3	72,3	50
Nei	58,3	6,4	12,5
Usikker	33,3	21,3	37,3

Vi ser at årsstudentene ikke ser på Bachelorstudiet som et naturlig valg, mens nesten tre fjerdedeler av bachelorstudentene (i begynnelsen av sitt andre semester) har intensjon om å fullføre studiet. Halvparten av profesjonsstudentene i samme situasjon har intensjon om å fullføre studiet. Men mange er usikre.

Problem: De som svarer JA på dette spørsmålet, bes om å hoppe til spørsmål 22 (om livet etter fullført studium). De som gjør det, vil f.eks. ikke kunne svare på spørsmål 20 om de ønsker å søke opptak til masterstudiet.

Spm 18: Hvis du ikke ønsker, eller er usikker på om du ønsker å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UiB, hva er dine preferanser?

Her er de dominerende svarene NHH og «komme inn på annet studium» (underforstått annet studium enn økonomi (?)).

	Års	Bachelor	Profesjon
NHH	27,3	15,4	50
Annet studium	54,5	38,5	0

Det er verdt å merke seg at antall respondenter her er svært lavt, f.eks. har bare 4 profesjonsstudenter svart.

Spm 19: Hvis du ikke ønsker, eller er usikker på om du ønsker å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UiB, hva er hovedgrunnen?

Her dominerer kategorien *Annet*, men hva er det?

Problem: Spørsmål 20 og spørsmål 21 er for de som planlegger å fullføre bachelorgraden i samfunnsøkonomi ved UiB og muligheten for at de vil ta Masterstudiet samme sted. Men disse respondentene er etter spørsmål 17 bedt om å hoppe direkte til spørsmål 22. De som har gjort det, har selvfølgelig ikke besvart disse spørsmålene. Noen få har imidlertid svart, men svarene kan umulig være særlig representative.

Spm 20: Hvis du ønsker å fullføre bachelorgraden i samfunnsøkonomi ved UiB, vil du søke om opptak til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB?

Her svarer 28,6 prosent av årsstudentene JA (2 respondenter), mens ingen blant bachelorstudentene (8 respondenter) eller profesjonsstudentene (4 respondenter) gjør det.

Spm 21: Om du ikke ønsker eller er usikker på om du vil søke opptak til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB, hvilke endringer kunne fått deg til å søke?

Her etterlyses generelt mer informasjon, mens bachelor- og profesjonsstudentene ønsker at det skal gjøres enklere å kombinere med fag på NHH.

Spm 22: Hva ønsker du å gjøre etter fullført studie?

	Års	Bachelor	Profesjon
Privat	75	50	62,5
Offentlig	8,3	19,6	25

Her er det klart ta en jobb i privat sektor (underforstått i Norge) står høyest på ønskelisten hos de fleste. Men vi ser at en relativt stor andel sikter seg inn på offentlig sektor.

7. Trekning

Gjelder gavekort (på 1000 kr) som belønning for deltakelse i undersøkelsen. Det er uklart om det er snakk om ett eller flere gavekort, men den typen informasjon er sikkert distribuert i andre sammenhenger, for å motivere til deltakelse.

DEL II

REFERAT FRA ÅPNE MØTER MELLOM STUDENTER OG INSTITUTTLEDELSE

Alle studenter i de tre studiene ble invitert til et åpent møte med instituttledelsen (ved styrer Kjell Vaage og undervisningsleder Frode Meland), hvor programsensor også var til stede. Det ble servert pizza og brus.

Studentene var i utgangspunktet bedt om å ta stilling til noen spørsmål, men sto fritt til å ta opp alle typer problemstillinger som hadde med det aktuelle studiet å gjøre.

Årsstudiet

Dato: 21.02.19, kl. 14-15

Fremmøte: 2 studenter

Spm 1: Hva var grunnen til at dere søkte på årsstudiet og ikke på bachelor/politisk økonomi/profesjon?

Begge de fremmøtte kom rett fra videregående skole til Årsstudiet og hadde to typer begrunnelser. Den ene var at de var litt usikre på hva de egentlig ville studere, og at de foretrakk å ta et avsluttende ett-års studium i stedet for å velge et lenger studium og så trekke seg fra det dersom de ikke trivdes med det. De fant det mer tilfredsstillende rent personlig, men trakk også frem mulige problemer i forhold til Lånekassen for utdanning.

I tillegg trakk de frem at studiet gir dem konkurransepoeng ved søknad på andre studier, samt mulige fritak for samfunnsøkonomiske fag i enkelte av disse. I den forbindelse kom det frem at begge de

fremmøtte hadde søkt NHH og fått avslag, men at de regnet med å komme inn der etter fullført Årsstudium. De var i utgangspunktet begge innstilt på å begynne på NHH høsten 2019.

Spm 2: Følger dere opprinnelig plan (hvis dere hadde en)?

I utgangspunktet var planene nettopp å bruke Årsstudiet som et springbrett for å komme inn på NHH.

Spm 3: Har tiden på vårt studie fått dere til å tenke på å søke overgang til bachelor?

Begge sa de vurderte Bachelorstudiet i samfunnsøkonomi ved UiB. Begrunnelsen for ønsket om å begynne på NHH var dels at studiet der er bredere og mer fleksibelt, med mindre vekt på ren samfunnsøkonomi, og dels at jobb- og karrieremuligheter synes å være bedre.

Spm 4: Er det noe vi kunne gjort annerledes for å gjøre overgangen til bachelor mer attraktiv?

Instituttstyrer orienterte om arbeidet med å lage profiler, en for de som ser for seg en jobb i offentlig sektor og en skreddersydd for de som sikter seg inn mot privat sektor, den siste med et vesentlig innslag av bedriftsøkonomiske tema. Begge de fremmøtte syntes dette var en god ide, som gjorde bachelorstudiet mer attraktivt for dem.

De fremmøtte ga uttrykk for at de var godt fornøyd med både studiet og foreleserne.

Ellers kom det frem at studentmiljøet, hvor det i det daglige ikke er noe skille mellom årsstudenter og bachelorstudenter, blir vurdert som veldig godt. Fadderordningen ble i den forbindelse trukket frem som noe positivt.

Et viktig problem dukket opp under diskusjonen: Det er vanskelig å formidle informasjon fra instituttet til studentene – på en måte som gjør at den oppfattes.

Profesjonsstudiet

Dato: 21.02.19, kl. 15-16

Fremmøtte: 9 studenter, de fleste fra 1. kull, men også noen fra 2. og 3. kull.

Spm 1: I hvilken grad oppfatter dere at dere er på et spesielt studium, at dere får spesiell oppfølging? Hva består denne i fra deres ståsted?

De fremmøtte ga uttrykk for at de ikke oppfattet seg som spesielt privilegert.

Spm 2: Hva er forbedringsmulighetene i studiet?

Førsteintrykket (dvs. første semester) ble trukket frem som et problem og en viktig årsak til det store frafallet i første semester, spesielt ECN100, men også matematikkursene fikk nokså negativ omtale.

Spm 3: Vi lager i disse dager profiler også på master, der fag fra NHH blir vevd inn. Vil det gjøre det mer attraktivt å fullføre masteren?

Undervisningsleder påpekte at valgfriheten i profesjonsstudiet er mindre enn på masterstudiet, men at «miniprofiler» kunne være mulig.

Forslaget ble godt mottatt.

Spm 4: En del faller fra før fullført master. Hva er grunnene til det?

Det ble klart tidlig i diskusjonen at NHH er en konkurrent til Profesjonsstudiet på samme måte som til Årsstudiet. En student stilte (nærmest provoserende) spørsmålet: Hvorfor skal vi ikke skifte over til NHH? Det virket som om svært mange tenkte i de baner. Det ble i den forbindelse kommentert at en populær leder for en faddergruppe hadde fortalt at han skulle begynne på NHH og anbefalte alle å gjøre det.

De fremmøtte etterlyste «salgsargumenter», med vekt på praktisk relevans og jobb/karrieremuligheter – både for å trekke til seg studenter og ikke minst for å holde på de som allerede har startet på studiet. Aktuelle tiltak kunne være mer/bedre informasjon om studiet og etablering av en arena hvor ferske studenter kan møte studenter i sluttfasen.

Spørsmålet om hvordan instituttet skal formidle informasjon til studentene dukket opp som et problem også her, på samme måte som i forbindelse med Årsstudiet.

Bachelorstudiet

Dato: 07.03. 18, kl. 15-16

Fremmøtte: 3

Spm 1: Mentorordningen fra H18 (førstesemesterstudenter) blir ikke brukt. Forbedringer?

To av de fremmøtte kjente ikke til ordningen, mens en mente det ikke var behov for ordningen.

Spm 2: Bachelor får nå lov til å levere inn profesjons andre obligatoriske oppgave. I tillegg gir vi bedre tilbakemeldinger på oblig. i ECON 100 og ECON130. Fungerer det?

Ordningen var kjent, men ikke brukt. Det ble etterlyst muntlig individuell tilbakemelding/veiledning og dialog.

Spm 3: Vi har laget profiler på bachelornivå og økt antall tilgjengelige valgemenner. Har det gjort studiet mer attraktivt? Er det synlig nok?

Nyordningen ble godt mottatt, men var dårlig kjent.

Spm 4: Hva annet kunne vi gjort for å gjøre det mer attraktivt å fullføre bacheloren?

Her ble det en bred diskusjon om bl.a. undervisningsformer, fadderordning osv. uten noen klare konklusjoner.

Spm 5: Vi lager i disse dager profiler også på master, der fag fra NHH blir vevd inn. Vil det gjøre det mer attraktivt å søke opptak til master?

De fremmøtte var positive til dette.

Spm 6: De som vil/ikke vil videre til master: Hva er de viktigste grunnene?

NHH frister tydeligvis også her.

Informasjonsproblemer kom opp også her.

Det store frafallet blant bachelorstudentene ble delvis forklart med at NHH frister og at opptak til Årsstudiet er begrenset. I tillegg ble det kommentert at mange sliter faglig, spesielt med matematikken.

KONKLUSJON

Det synes ganske klart at en betydelig andel av førsteårsstudentene går på et studium som ikke var deres førsteprioritet, og at en stor del av dem (når de er i sitt andre semester) tenker på å fortsette studiene andre steder. Disse studentene vet at de ved å fullføre ett års studium, får 4 konkurransepoeng ved søknad på ordinær kvote andre steder. Hvis de da i tillegg har avtjent verneplikt, gått på folkehøyskole, jobbet eller hatt ferie et år (altså blitt et år eldre), har de 2 konkurransepoeng til, altså 6 til sammen. Da vil en del av disse studentene allerede etter ett års studium ved UiB f.eks. kunne bli tatt opp i NHHs bachelorprogram, hvor de også vil få fritak for en del samfunnsøkonomiske fag. For den enkelte er dette en meget rasjonell og antakelig godt gjennomtenkt strategi – uansett hvilket studium han/hun ønsker å fortsette med.

VEDLEGG

Undersøkelse til studenter ved Institutt for økonomi, UiB 2018 - Spørreskjema

UNIVERSITY OF BERGEN

- [Mange Econis](#)
- [År Account](#)
- [Sjå Ditt](#)

Undersøkelse til studenter ved Institutt for økonomi, UIB 2018

1

Bakgrunnsinformasjon

1. Kjønn *

- Mann
- Kvinne

2. Alder *

- 18-20
- 21-25
- 26-30
- 31-35
- > 35

3. Bosted/fylke (fast bosted da du var 17 år) *

- Akershus
- Akerhus
- Finnmark
- Hordaland
- Oslo

- Buskerud
- Hordaland
- Nord-Trøndelag
- Rogaland

Fødselsdato

Undervisningsopplegg

Tid brukt på studiet

Velj av studium og videre skole

Tilbakemelding

Sogn og Fjordane

- Troms
- Østfold

- Sør-Trøndelag
- Vest-Agder
- Utlend

- Telemark
- Vestfold

4. Hvilket studium går du på? *

- Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi
- Bachelorprogrammet i politisk økonomi
- Årsstudiet i samfunnsøkonomi
- Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi
- Bachelorprogrammet i miljø- og ressursfag, samfunnsøkonomisk retning (MIRE)
- Bachelorprogrammet i informatikk-matematikk-økonomi
- Annet

5. I hvilket semester er du nå? *

- 1. semester
- 2. semester
- 3. semester
- 4. semester
- 5. semester
- 6. semester
- > 6. semester

6. Hva er din gjennomsnittskarakter (uten tilleggspoen) fra videregående skole? *

- under 3,5
- 3,5 - 3,9
- 4 - 4,4
- 4,5 - 4,9
- 5 - 5,4
- 5,5 - 6

7.

Ⓛ Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole? (Ett valg mulig) *

- Matematikk 2P
- Matematikk 2T

- Feltnutløst S1
- Feltnutløst S2
- Feltnutløst R1
- Feltnutløst R2
- Annet

(f) Hvilken karakter oppnådde du i det beste matematikkfaget? *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- Husker ikke

[Continue](#) [Previous](#)

F

- Ikke avlagt eksamen

[Continue](#) [Previous](#)

9. Hva var hovedgrunnene til at du valgte å studere samfunnsøkonomi? (To valg mulig) *

- For å kvalifisere meg for jobb
- For å finne ut om studiet passer/passet for meg
- For å ha noe å gjøre før jeg kan/kanne begynne på annet studium eller jobb
- Fordi jeg er/var interessert i kunnskap om samfunnsøkonomi
- Fordi jeg er/var interessert i å bruke samfunnsøkonomi til bestemte formål
- Fordi noen anbefalte samfunnsøkonomi
- Fordi jeg er samfunnsinteressert og synes feget dekket disse interessene
- Fordi jeg kom inn på studiet her og ikke på andre studier jeg hadde prioritert høyere
- Annet

B. (f) Antall eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester (ett eller)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4 eller fler

(f). Karakter på eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester (flere valg mulig) *

- A
- B
- C
- D
- E
-

[Continue](#) [Previous](#)

10. Var samfunnsøkonomistudiet ved UIB førstprioritet da du søkte om oppbakk til samfunnsøkonomi? *

- Ja
- Nei

11. I hvilken grad svarte studiet til forventningene du hadde forut for studievalget? (1 = ikke i det hele tatt; 10 = perfekt) *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

[Continue](#) [Previous](#)

2/19/2019

MacForm Panel

12. Hva ville etter din mening være gode tiltak for å forbedre innhold og undervisning i studiet i samfunnsøkonomi? (To valg mulig) *

- Fere forelesninger
- Flere seminarer
- Obligatorisk oppmøte på seminarer (f.eks. 50%)
- Flere obligatoriske avlinger/høyere krav
- Grundigere tilbakemeldinger på skriftlig arbeid
- Mer utfordrende fag
- Mentorordning (individuelle møter med en erfaren student)
- Bedre studiemiljø/sosiale tiltak
- Synes tilbudet er bra som det er
- Annet

13. Institutt for økonomi forsøker å styrke kullfølelsen og den faglige og sosiale tilhørigheten for studentene våre. De siste semestrene har vi satt dere opp på seminarer med de samme medstudentene på tvers av semestere og fag (gjelder de tre første semestrene av studiet). Hva synes dere om dette tiltaket? *

- Det fungerer godt
- Det ville fungert om ikke studentene selv velger å bytte gruppe
- Jeg ønsker ikke dette tiltaket, da det hindrer meg å bli kjent med andre på studiet.
- Jeg ønsker ikke dette tiltaket av andre grunner
- Jeg har ikke blitt berørt av dette tiltaket

14. Har du andre forslag til tiltak for å bedre kullfølelsen og tilhørigheten?

2/19/2019

MacForm Panel

15. Hvilken organisering av seminarundervisningen ville du valgt? (ett valg mulig) *

- Arbeide med oppgaver i første halvdel og presentasjoner (av studenter) i andre halvdel
- Arbeide med oppgaver i første halvdel og presentasjon (av seminarleder) i andre halvdel
- Krev om å løse oppgaver på forhånd; diskusjon og fremføringer av studenter på hele seminaret
- Seminarleder holder forelesninger der han/hun går gjennom seminaroppgavene
- Bruke hele seminaret på spørsmål og svar/dialog og diskusjon mellom seminarleder og studenter
- Annet

Continue

Page 4 of 7

16. Tid brukt på studiet

Hvor mange timer bruker/brakte du ukentlig på: *

	0	1-5	6-10	11-15	16-20	over 20
Forelesninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seminarer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egenorganisert gruppearbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egenstudier	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lønnet arbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Frivillig arbeid (f.eks. studentforening, frivillig, eller politisk organisasjon)

[Continue](#) [Previous](#)

17. Ønsker du å fullføre bachelorgrad i samfunnsøkonomi ved UIB? (For profesjonsstudenter: Ønsker du å fullføre ditt lønnsfagte studium?) *

- Ja (Hopp til spørsmål 22)
- Nei
- Usikker

18. Hvis du ikke ønsker, eller er usikker på om du ønsker å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UIB, hva er dine preferanser? (Flere valg mulig)

- Ønsker å studere økonomi ved NHH
- Ønsker å studere økonomi ved UIO
- Ønsker å studere økonomi ved et annet universitet
- Ønsker fortsatt å komme inn på det opprinnelige førstvalget
- Ønsker å komme inn på et annet studium
- Er profesjonsstudent og ønsker å søke overgang til bachelorstudiet
- Ønsker å jobbe isteden
- Usikker
- Annet

Har job eller annet som vanskelig lar seg kombinere med dette studiet

- Får ikke studere til å fungere eller er ikke fornøyd med egne resultater
- Studiet er for vanskelig
- Hadde aldri tenkt å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UIB
- Annet

20. Hvis du ønsker å fullføre bachelorgraden i samfunnsøkonomi ved UIB, vil du søke om opprask til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UIB?

- Ja (Hopp til spørsmål 22)
- Nei
- Usikker
- Ikke aktuelt, er profesjonsstudent (Hopp til spørsmål 22)

21. Hvis du ikke ønsker eller er usikker på om du vil søke opprask til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UIB, hvilke endringer kunne fått deg til å søkes?

- Mer informasjon om masterstudiet
- Bedre betingelser (stipend, etc.)
- Endre å kombinere med fag på NHH (f.eks. ved at vi tilbyr valgemner på masternivå på 5 eller 7,5 studiepoeng)
- Lavere pengekrav for opprask
- Ikke aktuelt uansett
- Usikker
- Annet

22. Hva ønsker du å gjøre etter fullført studie?

- Jobbe i privat sektor
- Jobbe i offentlig sektor
- Jobbe i en frivillige organisasjon

